

**RAQAMLI TIBBIY MUHIT VA ELEKTRON POLIKLINIKA
SHAROITIDA BO'LAJAK OILAVIY SHIFOKORLARNING KASBIY
MOTIVATSIYASINI RIVOJLANTIRISH**

Xalmuxamedov Bobir Taxirovich

Toshkent davlat tibbiyot universiteti

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19828128>

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamli tibbiy muhit va elektron poliklinika tizimlari asosida bo'lajak oilaviy shifokorlarning kasbiy motivatsiyasini rivojlantirish masalalari tahlil qilingan. Zamonaviy tibbiy ta'limda raqamli texnologiyalar, interaktiv o'qitish usullari va sun'iy intellekt elementlarining talabalarning klinik fikrlashi, mustaqil qaror qabul qilish qobiliyati va kasbiy qiziqishini shakllantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, elektron poliklinika muhitida ta'lim jarayonini tashkil etishning pedagogik imkoniyatlari asoslangan.

Kalit so'zlar: raqamli tibbiy muhit, elektron poliklinika, oilaviy tibbiyot, kasbiy motivatsiya, sun'iy intellekt, interaktiv ta'lim, klinik fikrlash, raqamli kompetensiya.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы развития профессиональной мотивации будущих семейных врачей на основе цифровой медицинской среды и систем электронной поликлиники. Освещается роль цифровых технологий, интерактивных методов обучения и элементов искусственного интеллекта в формировании клинического мышления, самостоятельности и профессиональной заинтересованности студентов. Обоснованы педагогические возможности организации образовательного процесса в условиях электронной поликлиники.

Ключевые слова: цифровая медицинская среда, электронная поликлиника, семейная медицина, профессиональная мотивация, искусственный интеллект, интерактивное обучение.

Abstract: This article examines the development of professional motivation of future family physicians based on a digital medical environment and electronic polyclinic systems. It highlights the role of digital technologies, interactive teaching methods, and artificial intelligence in enhancing clinical thinking, independence, and professional engagement of students. The pedagogical potential of organizing medical education within electronic healthcare systems is substantiated.

Keywords: *digital medical environment, electronic polyclinic, family medicine, professional motivation, artificial intelligence, interactive learning.*

Kirish

So'nggi yillarda sog'liqni saqlash tizimida raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi tibbiy ta'lim tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Xususan, elektron poliklinika, elektron tibbiy kartalar, telemeditsina va klinik axborot tizimlarining joriy etilishi bo'lajak oilaviy shifokorlarni tayyorlash jarayonida yangi pedagogik imkoniyatlarni ochib bermoqda. Bu esa talabalarda nafaqat nazariy bilim, balki amaliy ko'nikmalar va kasbiy motivatsiyani shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Kasbiy motivatsiya tibbiy ta'limning muhim tarkibiy qismi bo'lib, u talabaning kasbga bo'lgan qiziqishi, mas'uliyati va o'z-o'zini rivojlantirishga intilishini belgilaydi. Ayniqsa, oilaviy tibbiyot sohasida faoliyat yurituvchi mutaxassislar uchun yuqori darajadagi kasbiy motivatsiya talab etiladi.

Mavzining dolzarbligi va adabiyotlar tahlili

Xalqaro tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamli ta'lim muhiti va sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim jarayonini individuallashtirish va talabalarning o'quv faolligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. YuNESKO ta'lim tizimida sun'iy intellektdan foydalanishda insonparvar va pedagogik yondashuv muhimligini ta'kidlaydi [1. B. 15].

Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti raqamli sog'liqni saqlash texnologiyalari orqali tibbiy xizmat sifatini oshirish va kadrlar tayyorlash samaradorligini yaxshilash mumkinligini qayd etadi [2. B. 27].

Zawacki-Richter va boshqalar tomonidan o'tkazilgan tadqiqotlarda sun'iy intellekt asosidagi ta'lim tizimlari talabalarning bilim olish jarayonini optimallashtirishi va motivatsiyasini oshirishga xizmat qilishi ko'rsatilgan [3. B. 10]. Shuningdek, tibbiy ta'limda virtual bemorlar va simulyatsion texnologiyalardan foydalanish talabalarning klinik fikrlash va qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantirishi isbotlangan [4. B. 305].

Raqamli tibbiy muhit va elektron poliklinikaning pedagogik imkoniyatlari

Raqamli tibbiy muhit o'z ichiga elektron poliklinika, elektron tibbiy karta, laboratoriya natijalarining raqamlashuvi, telemeditsina va klinik axborot tizimlarini qamrab oladi. Ushbu muhitda talabalar real tibbiy jarayonlarga yaqin sharoitda bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladi. Elektron poliklinika tizimi quyidagi pedagogik imkoniyatlarni yaratadi: bemorlarni qabul qilish jarayonini

modellashtirish; klinik holatlarni tahlil qilish; tashxis va davolash algoritmlarini qo'llash; profilaktik kuzatuv va dispanserizatsiyani o'rganish; elektron tibbiy hujjatlar bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantirish. Bu jarayonlar talabalarda kasbiy faoliyatga yaqinlashish hissini shakllantirib, ularning kasbiy motivatsiyasini oshiradi.

Kasbiy motivatsiyani rivojlantirish mexanizmlari

Bo'lajak oilaviy shifokorlarda kasbiy motivatsiya quyidagi komponentlar orqali shakllanadi: Motivatsion-qadriyatli komponent – kasbga qiziqish va mas'uliyat; Kognitiv komponent – bilim va klinik fikrlash; Amaliy komponent – klinik ko'nikmalar; Refleksiv komponent – o'z faoliyatini baholash.

Raqamli muhit va elektron poliklinika ushbu komponentlarni kompleks rivojlantirish imkonini beradi. Ayniqsa, interaktiv texnologiyalar (case-study, simulyatsiya, virtual bemorlar) talabalarning faol ishtirokini ta'minlaydi va ularni mustaqil qaror qabul qilishga undaydi.

Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalari esa individual tavsiyalar, avtomatik baholash va tezkor fikr-mulohaza orqali talabalarning o'quv faolligini rag'batlantiradi [5. B. 18].

Tahlil va muhokama. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, raqamli tibbiy muhitda tashkil etilgan ta'lim jarayoni an'anaviy usullarga nisbatan yuqori samaradorlikka ega. Talabalar real klinik vaziyatlarga yaqin sharoitda bilim olish orqali o'zlarini kelajak shifokor sifatida his qila boshlaydi. Biroq raqamli texnologiyalarni joriy etishda quyidagi muammolar mavjud: o'qituvchilarning raqamli kompetensiyasi yetarli emasligi; texnik infratuzilmaning cheklanganligi; sun'iy intellektdan noto'g'ri foydalanish xavfi. Shu sababli, raqamli texnologiyalarni pedagogik maqsadga muvofiq ravishda joriy etish muhim hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli tibbiy muhit va elektron poliklinika tizimlari bo'lajak oilaviy shifokorlarning kasbiy motivatsiyasini rivojlantirishda samarali pedagogik vosita hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar talabalarning klinik fikrlashini, mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini va kasbiy qiziqishini oshiradi.

Shu bilan birga, raqamli ta'lim muhitini joriy etishda pedagogik yondashuv, metodik ta'minlash va etik me'yorlarga amal qilish muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. UNESCO. Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris, 2023.

SUN'YI INTELLEKTNI PEDAGOGIK TA'LIMGA TADBIQ ETISHNING USTIVOR YO'NALISHLARI

mavzusidagi Xalqaro ilmiy-amaliy anjumani materiallar to'plami. 2026-yil 24 – 25-aprel

2. World Health Organization. Global strategy on digital health 2020–2025. Geneva, 2021.
3. Zawacki-Richter O. et al. Artificial intelligence in higher education. *International Journal of Educational Technology*, 2019.
4. Cook D.A., Triola M.M. Virtual patients in medical education. *Medical Education*, 2009.
5. Holmes W. et al. Artificial Intelligence in Education. Boston, 2019.